

Sociologia de la cultura

Codi: 101134
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500262 Sociologia	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Josep Verdaguer Lozano

Correu electrònic: Josep.Verdaguer@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits extraordinaris.

Objectius

L'objectiu d'aquesta assignatura és iniciar a l'estudiant de grau en la sociologia de la cultura. Una especialitat en constant creixement i transformació. Hi ha fonts ben informades i opinions legitimades que identifiquen la sociologia de la cultura amb l'estudi d'àrees institucionalitzades més o menys diferenciades (l'art, la literatura i la música, la comunicació de masses, la religió, la ciència o el del dret). Però també hi ha qui diu que l'estudi de la cultura no és tant el d'una àrea distinta de la vida social com el d'un aspecte present en gairebé qualsevol fenomen social (ideologia, actitud, mentalitat, discurs...). En aquest programa d'iniciació recollim ambdues posicions. En la primera part del curs, després d'introduir la discussió sobre la idea de cultura en la nostra societat, treballarem els fonaments de la sociologia de la cultura. En la segona part, treballarem algunes de les idees de la primera, aplicant-les a l'àmbit específic de les arts, i parlarem de cultura, en sentit restringit, per presentar la sociologia de la producció i el consum cultural. En la tercera i darrera part del curs posarem l'accent en l'estudi de la cultura popular com a mecanisme de comunió. En totes tres parts l'objectiu és tractar la cultura en relació a la construcció, la reproducció o el desafiament de les estructures socials i les subjectivitats existents.

Competències

- Aplicar els conceptes i els enfocaments de la teoria sociològica, especialment les explicacions de les desigualtats socials entre classes, entre gèneres i entre grups ètnics, a la posada en pràctica de les polítiques públiques i a la resolució de les situacions de conflicte.
- Avaluar la qualitat del propi treball.
- Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
- Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
- Demostrar que es comprenen els enfocaments de la teoria sociològica, així com els diversos vessants, interpretacions i el context històric.
- Descriure els fenòmens socials de manera teòricament rellevant i tenint en compte la complexitat dels factors implicats, de les seves causes i dels seus efectes.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Avaluar la qualitat del propi treball.
2. Buscar fonts documentals a partir de conceptes.
3. Comparar els diferents enfocaments teòrics sobre la cultura.
4. Comparar la lectura dels fenòmens culturals des de diferents ideologies presents en la realitat social d'Espanya i de Catalunya.
5. Comunicar de manera efectiva, mitjançant un nivell bàsic de llengua anglesa, les anàlisis bàsiques dels fenòmens socials.
6. Definir els conceptes sociològics que interpreten els fenòmens culturals.
7. Definir els fenòmens socials subjacents a les polítiques i els conflictes culturals.
8. Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
9. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
10. Explicar les interpretacions socials de la cultura d'acord amb aquests enfocaments.
11. Expressar els debats al voltant d'aquests enfocaments, pel que fa a la cultura.
12. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
13. Gestionar el propi temps: planificar l'estudi propi, gestionar la relació amb un tutor o tutora o un assessor o assessora, i establir i complir els terminis adequats per a un projecte de treball.
14. Relacionar els debats entorn d'aquests enfocaments, referits a la cultura, amb el context històric en el qual han sorgit.
15. Relacionar els enfocaments teòrics amb els debats sobre l'ordre social i l'acció.
16. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Continguts

Bloc 1. El concepte de cultura a la societat i a la sociologia. Cultura i societat. Teories sociològiques i sociologia de la cultura. Interpretació de les cultures.

Bloc 2. L'estudi de la Cultura (donant especial rellevància a les arts) des de la sociologia de la cultura. La construcció social de la Cultura i de les Arts. Sociologia del consum cultural Sociologia de la producció cultural. Mercat, administració i polítiques culturals.

Bloc 3. Les cultures populars i comunió. Aïllament, hibridesa, integració, resistència, transformació.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de presentació de l'assignatura. Es penjarà també al Campus Virtual on l'alumnat podrà trobar la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, els diversos materials docents i a qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura.

Metodologia

Classes magistrals.

Exercicis pràctics a l'aula.

Reunions individuals i seminaris grups reduïts.

Lectura de textos i treball amb material audiovisual.

Presentació de preguntes.

Elaboració d'un treball en equip.

Exposició d'un treball en equip.

Redacció de tres assaigs sobre lectures.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes, comentari de textos i una exposició.	35	1,4	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
Tipus: Supervisades			
Reunions individuals o en grups reduïts per resoldre dubtes, preparar les preguntes i fer el seguiment de la preparació de l'exposició i l'elaboració dels tres assaigs.	5	0,2	1, 3, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Estudi, lectura de textos, preparació setmanal de preguntes i elaboració de tres assaigs a partir de lectures i d'un treball en equip i preparació de la seva exposició a classe.	60	2,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16

Avaluació

L'assignatura s'avaluarà de la següent manera:

- 1) Elaboració de dos assaigs originals (1000 paraules). Individual. 25% de la nota final. Per ser avaluat/da en els assaigs, cal haver assistit regularment a les classes (75%).
- 2) Elaboració d'un treball en equip i exposició d'aquest al grup classe. Grup. 25% de la nota final.
- 3) Elaboració de preguntes. Individual. 25 % de la nota final. Per ser avaluat/da en aquest apartat cal haver assistit regularment a les classes (75%) i ser present en les sessions directament relacionades amb les preguntes presentades.
- 4) Prova escrita. Per que faci mitjana caldrà que la nota sigui superior a 4. Individual. 25% de la nota final.

Altres consideracions:

- L'alumnat tindrà dret a la recuperació de l'assignatura si ha estat avaluat del conjunt d'activitats el pes de les quals equivalgui a un mínim de 2/3 parts de la qualificació total de l'assignatura. Per poder-se presentar a la recuperació de l'assignatura, s'haurà hagut d'obtenir la nota més gran o igual a 3,5. Les activitats que queden excloses del procés de recuperació són 2) i 3).

- L'estudiant que realitzi qualsevol irregularitat (còpia, plagi, suplantació d'identitat,...) que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació. En cas que es produeixin diverses irregularitats, la qualificació final de l'assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració i exposició d'un treball en equip	25 %	20	0,8	3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Preguntes setmanals	25 %	12	0,48	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16
Prova escrita	25 %	3	0,12	3, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15
Realització de dos assaigs	25%	15	0,6	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Bibliografia

- Adorno, Theodor W., Sociológica, Madrid, Taurus, 1989.
- Alexander, Jeffrey C. (Ed.) Culture and Society, Cambridge: Cambridge University P., 1990
- Altamirano (Ed.) Términos críticos de la sociología de la cultura, Buenos Aires: Paidós, 2002
- Ang, Ien, Living Room Wars: Rethinking Media Audiences for a Postmodern World, Londres: Routledge, 1996
- Ang, Ien, Watching "Dallas": Soap Opera and the Melodramatic Imagination, Londres: Routledge, 1999.
- Ang, Ien, Kay Anderson, Elaine Lally (Eds.) The Art of Engagement: Culture, Collaboration, Innovation, Crawley, Perth: UWA Publishing, 2013
- Arendt, Hannah, La crisi de la cultura, Barcelona: Pòrtic, 1989.
- Bailey, Peter, Popular Culture and Performance in the Victorian City, Cambridge University Press, 2003
- Bakhtin, Mijail, La cultura popular en la Edad Media y el Renacimiento: el contexto de François Rabelais, Barcelona, Barral Editores, 1974.
- Barthes, Roland, Mitologías, Madrid: Siglo XXI, 2005
- Baudrillard, Jean, Cultura y simulacro, Barcelona: Kairós, 2005
- Beezer, Anne i Martin Barker I (Eds.) , Introducción a los Estudios Culturales, Barcelona: Bosch, 1994
- Becker, Howard S. Los mundos del arte, Universidad Nacional de Quilmes, 2008
- Bell, Daniel, Las contradicciones culturales del capitalismo, Madrid: Alianza, 1992.
- Bell, Daniel i altres, Industria cultural y sociedad de masas, Caracas: Monte Ávila, 1992
- Benjamin, Walter, L'obra d'art a l'època de la seva reproductibilitat tècnica: tres estudis de sociologia de l'art, Barcelona: Edicions 62, 1993
- Berger, John, Maneres de mirar, Barcelona: Edicions de 1984, 2011
- Berger Peter L., Luckmann, Thomas. 1966. La construcció social de la realitat. Barcelona: Herder, 1988,
- Bernstein, Basil . Clases, código y control. Madrid: Akal, 1989
- Bloom, Harold, El canon occidental, Barcelona, Anagrama, 1995
- Bourdieu, Pierre, ¿Qué significa hablar?, Madrid, Akal, 2001
- Bourdieu, Pierre. Sociología y cultura. México: Grijalbo .
- Bourdieu, Pierre, La distinción: criterio y bases sociales del gusto, Madrid: Taurus, 1998
- Bourdieu, Pierre, La miseria del mundo, Madrid: Akal, 1999
- Bourdieu, Pierre, Las reglas del arte, Barcelona: Anagrama, 1995
- Butler, Judith P, Cossos que encara importen. Barcelona: CCCB, 2017
- Butler, Judith P. Deshacer el género, Barcelona: Paidós Ibérica, 2012
- Bynum, Caroline Walker, Metamorphosis and identity, New York : Zone Books, 2005
- Carey, John, ¿Para qué sirve el arte?, Barcelona: Random House Mondadori, 2007
- Dirks, Nicholas B. I altres (Eds.) Culture, Power, History, Princeton: Princeton University P., 1994

- Douglas, Mary, Pureza y peligro : análisis de los conceptos de contaminación y tabú, Madrid:: SigloXXI, 2000
 - Douglas, Mary, Estilos de pensar, Barcelona: Gedisa, 2010.
 - Douglas, Mary i B.J. Isherwood, El mundo de los bienes, Mèxic: Grijalbo, 1990,
 - Doring, Simon (Ed.), The cultural Studies Reader, Londres, Nova York, Roudledge, 1993
 - Marcel Mauss Institución y Culto (Vol.II Obras)Barcelona: Barral Ed., 1971
 - Durkheim, Émile. Les formes elementals de la vida religiosa, Barcelona: ED.62/Diputació, 1987, Durkheim,Émile . La división del trabajo social. Madrid: Akal, 1982
 - Eco, Humberto, Apocalípticos e integrados, Barcelona : Ediciones de Bolsillo, 2004
 - Eisenstein, Elizabeth L. La revolución de la imprenta en la Edad Moderna Europea, Akal, Madrid, 1994
 - Elias,Norbert, El proceso de civilización,Mèxic: FCE, 1993
 - Entwistle, Joanne, El cuerpo y la moda : una visión sociológica Barcelona: Ediciones Paidós Ibérica, 2002
 - Erikson, Bonnie . "Culture, Class, and Connections." a American Journal of Sociology, 102, 1996, pp. 217-251.
 - Foucault, Michel, Las palabras y las cosas, Madrid: SigloXXI, 2009
 - Foucault, Michel, Tecnologías del yo, Barcelona Paidós, 1990
 - Geertz, Clifford. La interpretación de las culturas, Barcelona: Gedisa, 2001
 - Michael Bull-Les Back (Eds.) The Auditory Culture Reader. New York: Berg: 2003.
 - Goffman, Erving , Ritual de la interacción. Ensayos sobre el comportamiento cara a cara, Buenos Aires: Tiempo Contemporáneo, 1970
 - Grignon, C. i Passeron, J.C. Lo culto y lo popular, Madrid: La Piqueta, 1992
 - Hall, Stuart I Tony Jefferson, Rituales de resistencia. Subculturas Juveniles en la Gran Bretaña de posguerra. Madrid: Traficantes de Sueños, 2014
 - Hall, Stuart (ed.), Representation: Cultural Representations and Signifying Practices. Londres: Sage Publications, 1997.
 - Haraway, Donna J.. Ciencia, cyborgs y mujeres: la reinención de la naturaleza, Madrid: Cátedra, 1995
 - Hebdige, Dick, Subcultura, El significado del estilo, Barcelona: Paidós, 2009
 - Heinrich Nathalie, Schaeffer J.M. Art, création, fiction, entre sociologie et philosophie. Paris: J. Chambon, 2004,
 - Edelman B., Heinrich, N. L'Art en conflits. L'oeuvre de l'esprit entre droit et sociologie. Paris : La Découverte , 2002
 - Heinrich Nathalie. La Sociologie de l'art. Paris : La Découverte, 2001.
 - Heinrich Nathalie. Ce que l'art fait a la sociologie. Paris : Les Éditions de Minuit, 1998,
 - Heinrich Nathalie. Le Triple jeu de l'art contemporain. Sociologie des arts plastiques, Paris : Les Éditions de Minuit, 1998,
 - Heinrich Nathalie. Etre artiste. Les transformations du statut des peintres et des sculpteurs. Paris : Klincksieck, 1996
 - Hochschild, Arlie. Mercantilización de la vida íntima, Madrid:Katz Editores, 2008.
 - Hoggart, Richard, La cultura obrera en la sociedad de masas, Avellaneda (Argentina): Siglo XXI, 2013.
 - hooks, bell, Ain't I a Woman: Black Women and Feminism, Boston, South End Press, 1981.
 - hooks, bell, Black Looks: Race and Representation, South End Press, Boston, 1992.
 - Horkheimer, M. I Adorno, T. Dialéctica de la ilustraci&oacu
-
-